

ע"פ 41231/02/16 - פחחות נצרת בע"מ, אלופי הצפון לבניה בע"מ, תייסיר שייח' סלימאן נגד מדינת ישראל/אגף המכס והמע"מ - נצרת

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 41231-02-16 פחחות נצרת בע"מ ואח' נ' אגף המכס והמע"מ 19 יולי 2016 -

בפני כבוד השופטת הבכירה אסתר הלמן, אב"ד
כבוד השופט סאאב דבור
כבוד השופטת רננה גלפז-מוקדי
המערערים 1. פחחות נצרת בע"מ
2. אלופי הצפון לבניה בע"מ
3. תייסיר שייח' סלימאן
נגד
המשיבה
מדינת ישראל/אגף המכס והמע"מ - נצרת

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בנצרת, (כב' השופט נ. אדריס), 11-03-35100, מיום 12/01/16

נוכחים: בשם המערערים עו"ד איימן ח'טיב.

בשם המשיבה עו"ד ראיד רחאל.

המערער 3 בעצמו.

פסק דין

השופטת הבכירה אסתר הלמן, אב"ד:

1. המערערים הורשעו, על פי הודאתם, בעבירות על חוק המע"מ, שעניינן אי הגשת דו"חות תקופתיים שהיה על החברות (המערערות מס' 1 ו-2) להגיש ולשלם את המס המגיע בגינם.

2. על פי כתב האישום המתוקן בו הודו, המערער מס' 3 היה בזמן הרלבנטי המנהל הפעיל של המערערת מס' 1, שהיא חברה בע"מ העוסקת בהתקנת תעלות ומיזוג אוויר ושל המערערת מס' 2, שהיא חברה בע"מ העוסקת בעבודות בניין ושיפוצים.

המערער מס' 1 לא הגישה בשנים 2008 עד 2009, 13 דו"חות תקופתיים ולא שילמה את המס הנובע מהם במועד.

המערער מס' 2 לא הגישה בשנים 2011 - 2013, 16 דו"חות כספיים תקופתיים ולא שילמה את המס הנובע מהם במועד.

נוכח האמור, ועל פי הודאתם, כאמור, הורשעו המערערים בעבירות לפי סעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק המע"מ").

3. בית המשפט קמא דן את המערערים לעונשים הבאים:

א. המערערו 1 ו-2, נדונו לתשלום קנס בסך 10,000 ₪, כל אחת.

ב. על המערער מס' 3 (להלן: "המערער"), הוטלו 8 חודשי מאסר בפועל, 8 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר, והתנאי הוא שלא יעבור בתוך התקופה הנ"ל, כל עבירה מסוג פשע לפי חוק המע"מ, 5 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, והתנאי הוא שלא יעבור בתקופה זו, כל עבירה מסוג עוון, לפי חוק המע"מ.

עוד הוטל על המערער לשלם קנס בסך 20,000 ₪ (או ארבעה חודשי מאסר כנגדו) ולחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪, להימנע מביצוע עבירה.

4. המערערים הגישו ערעור על חומרת העונשים שהוטלו עליהם, וביקשו להקל בהם. אף שהערעור הוגש, כאמור, על ידי שלושת המערערים, נימוקיו וטיעוניו ב"כ המערערים מכוונים אך ורק כנגד אורך תקופת המאסר בפועל שהוטלה על המערער (ראו סעיפים 8-16 להודעת הערעור). על פי הודעת הערעור, בית המשפט קמא החמיר עם המערער יתר על המידה והטיל עליו עונשים מופלגים בחומרתם, כאשר קבע את מתחם העונש ההולם ובעת שקבע את עונשו של המערער בתוך המתחם.

5. לטענת המערער, שגה בית המשפט קמא, כאשר אימץ את גרסת המשיבה בכל הנוגע להיקף המחדל. לשיטת המערער, סכום המס הרלבנטי מגיע לכ-300,000 ₪ בלבד, ולא כפי שנטען ודבר זה עולה מתוך דו"חות שנערכו על סמך החומר החשבונאי, שהיה תפוס על ידי רשויות המס.

לטענת המערער, עלה בידו להסיר רק חלק מן המחדלים, בשל מצבו הכלכלי הקשה. לטענתו, הצליח להסיר חלק מהמחדלים (הגיש 16 דו"חות), ימים ספורים בלבד לפני גזר הדין, דבר שצריך היה להביא להקלה

משמעותית בעונש, עד כדי גזירת מאסר לריצוי בעבודות שירות, אולם לא מצא ביטוי בגזר הדין.

המערער מבקש גם לקבוע, כי העונש חורג מרמת הענישה המקובלת, על פי הפסיקה, למקרים מסוג זה, בשים לב לאופי העבירות ולהיקפן.

המערער מפנה לנסיבותיו האישיות, ומבקש להתחשב בעברו הנקי ובכך שמדובר, כך לשיטתו, במעידה חד פעמית, שארעה בעל כורחו, לאחר שלקוחותיו פשטו רגל ולא שילמו לו את חובם. לטענת ב"כ המערער, שגה בית המשפט קמא, כאשר לא נתן משקל לנסיבות אלה ולטענת המערער כי מכר את נכסיו כדי לעמוד בפירעון חובותיו ולהימנע מפשיטת רגל.

6. בפתח הדיון בערעור ביקש ב"כ המערערים לאפשר למרשיו דחייה קצרה נוספת כדי להגיש את יתר הדו"חות שלא הוגשו ולשלם את המס המגיע בגינם, בצינו כי טרם גזירת הדין שולם סכום של 23,000 ₪, עם הגשת הדו"חות שציין.

7. לפני משורת הדין, ולמרות פרק הזמן הממושך שעמד לרשות המערערים מאז נפתח ההליך כדי להסדיר את ענייניהם, נעתרנו לדחייה קצרה, על מנת לאפשר למערערים להגיש את יתר הדו"חות ולשלם את המס המגיע עבורם.

8. חרף הצהרתו כי באפשרותו להסיר חלק נכבד מן החוב, עתר המערער ליתן לו ארכה נוספת לאחר ששילם רק 15,000 ₪ מן היתרה. על סמך הצהרתו כי יוכל לשלם סכום של כ-100,000 ₪ שאמור להשתלם לו בתוך זמן קצר מאוד, ניתנה לו שהות נוספת. לבסוף, ביום 14/06/15 הוברר כי לא שולם סכום משמעותי נוסף.

9. ב"כ המערער טען כי בשלב הערעור הוגשו 5 דו"חות (בנוסף על 16 הדו"חות שהוגשו לפני גזר הדין) ושולם בגינם סך של 55,000 ₪. ב"כ המערער הוסיף, כי הוא מודע לעיתוי של הסרת המחדלים, אך לטענתו, גם בשלב זה יש מקום ליתן לכך משקל בעונש ולהקל עם המערער, כך שירצה את המאסר בדרך של עבודות שירות, בפרט נוכח העובדה שעברו נקי.

10. המשיבה ביקשה לדחות את הערעור ולהותיר את העונשים על כנם. הדגישה את חומרת העבירות, הזמן שחלף מאז בוצעו והסרת המחדל החלקי בשלב מאוחר. ב"כ המשיבה הוסיף, כי איננו יכולים לאשר את התשלום על סך 40,000 ₪ שנטען כי שולם, מאחר וטרם נקלט במערכת. ב"כ המשיבה הפנה לפסיקה וטען כי העונשים שהוטלו על המערער תואמים את מדיניות הענישה וכי אין סיבה להתערב בעונשים ולהקל בהם, גם לאחר הסרת המחדל באופן חלקי.

11. ב"כ המשיבה טען כי הדו"חות שהוגשו באיחור, אינם ערוכים כראוי, בהתאם לחוק ולתקנות. הוא אישר כי אין בידי המשיבה לדעת בוודאות את היקף המס שלא שולם, הואיל ולא הוגשו דו"חות באופן מלא וכדין. יחד עם זאת, חזר וטען כי להערכת רשויות מע"מ סכום חוב המס הוא גבוה מ- 300,00 ₪, כפי שטוען המערער, וזאת על סמך דיווחי המס לשנת 2009 ביחס לאחת החברות, שעמדו על 360,000 ₪, לשנת מס אחת בלבד. אף בהנחה שהחוב הוא כ- 300,000 ₪ בלבד, הרי הסכומים ששולמו על ידי המערער הינם בבחינת מעט מידי ומאוחר מידי. ב"כ המשיבה הוסיף, כי ניתן להתחשב בהסרת מחדל בשלב הערעור, אם היא מלאה, ולא כבמקרה שבפנינו.

דין והכרעה:

12. כידוע, ערכאת הערעור איננה מתערבת בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא אם כן נפלה בו טעות בולטת או שהוא חורג באופן ניכר מן העונש הראוי.

13. במקרה זה, מדובר בעבירות על חוק המע"מ שבוצעו על ידי המערער מס' 3 בעת שניהל שתי חברות שונות, ועל ידי החברות עצמן.

בית המשפט קמא התייחס בגזר הדין לשיקולים הרלבנטיים לקביעת מתחם העונש ההולם - הערך המוגן באמצעות העבירות, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ומדיניות הענישה הנוהגת, וקבע כי המתחם ברכיב המאסר בפועל נע בנסיבות העניין בין 3 ל-14 חודשי מאסר בפועל, בצירוף מאסר מותנה ורכיבי ענישה כספיים.

את עונשם של המערערים מיקם בתוך המתחם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

בעניינו של מערער מס' 3 הובאו בחשבון בעיקר עברו הנקי, הודאתו, הנסיבות האישיות והמצב הכלכלי.

14. בית המשפט העליון עמד לא אחת על מידת פגיעתן של עבירות המס במשק ובחברה:

"עבירות המס פוגעות בקופת המדינה ובעיקרון השיוויון בין נישומים. חומרתן של עבירות אלה היא מן הידועות, והרשעה בהן גוררת, על פי רוב, ענישה הכוללת רכיב של עונש מאסר לריצוי בפועל, לצד רכיב של קנס כספי (רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל (17.3.2013)). מצבו הכלכלי של המבקש, והיעדר יכולת מצידו לשלם את החוב, אינם מהווים עילה להקלה בעונש (רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.2014); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014) (להלן: עניין ליזרוביץ); ; רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013)). על אחת כמה וכמה, יפים הדברים בעניינו של המבקש, אשר הערכאות הקודמות נעתרו לבקשותיו החוזרות ונשנות למתן ארכה, לשם הסרת המחדלים, אך לשווא..."

גם יתר נסיבותיו האישיות של המבקש, אינן מצדיקות התערבות בעונש שהושת עליו. זאת, לאחר שבית משפט השלום נתן לנסיבות אלה משקל במסגרת גזר הדין, וכן נוכח הכלל לפיו מדיניות הענישה בעבירות מס דוגלת במתן הבכורה לאינטרס הציבורי ולשיקולי הרתעה (רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (26.6.2014); רע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (31.12.2013); עניין ליזרוביץ) (רע"פ 6371/14 באסם נ' מדינת ישראל, (28/10/2014)).

15. עבירות של אי הגשת דו"חות, כמוהן כהשתמטות מתשלום מס אמת, כפי שקבע בית המשפט קמא. בעניין זה יש חשיבות גם לחיוב בהגשת הדו"חות במועד הקבוע בחוק, באופן המאפשר לרשויות המס לבחון אותם כראוי. לכן גם הסרת המחדל בשלב מאוחר, כל שכן שנים לאחר המועד החוקי, איננה מרפאה את הפסול שבאי הגשת הדו"חות.

16. בית המשפט קמא נתן דעתו לכך שאין המדובר בעבירת מס המצויה במדרג הגבוה של החומרה, ולעונש הקבוע לצידה בחוק (שנת מאסר), אולם ריבוי המקרים והתקופה הארוכה, הביאו אותו לקבוע כי מידת הפגיעה בערך המוגן הינה רבה.

ואכן, לעובדה שהמערערת לא הגישו 29 דו"חות תקופתיים, על פני שנתיים כל אחת, ולגבי המערער מדובר באי הגשת דו"חות של שתי חברות שונות, על פני כחמש שנים, יש משמעות בקביעת מידת הפגיעה בערך המוגן. יש לכך אף השלכה באשר למידת ההתחשבות בטענותיו, באשר לרקע לביצוע העבירות.

17. בכל הנוגע לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, המערער קובל שבית המשפט קיבל את עמדת המשיבה באשר להיקף המס. אך כפי שקבע בית המשפט קמא, העובדה שלא ניתן לומר בוודאות מהו היקף המס שלא שולם רובצת לפתחו של המערער, שעד היום לא הגיש את מלוא הדו"חות ולא ברור עד כמה הדו"חות שכבר הגיש הוגשו כדין ובהתאם לחוק.

בנוסף, לא מדובר במעידה חד פעמית, כנטען. העובדה שהמערער ביצע את העבירות ביחס לחברה אחת והמשיך לבצען במסגרת חברה נוספת, היא נסיבה מחמירה, המעידה על מידה של שיטתיות. בצדק, נתן לכך בית המשפט קמא את המשקל הראוי בקביעת המתחם.

18. באשר למדיניות הענישה ולעונשים המוטלים בעבירות מסוג זה, הפנה ב"כ המערערים בטיעוניהם לפסיקה, ממנה ביקש ללמוד, כי העונשים שהוטלו על המערער הינם מופרזים בחומרתם, וכי במקרים דומים ואף חמורים יותר, הסתפקו בתי המשפט בעונש הכולל מאסר לריצוי בעבודות שירות (ת.פ. 9446-06-12 מדינת ישראל נ. ורבי (07/05/14)). עוד הפנה הסנגור ל-ע"פ (חיפה) 15831-12-09 ג'סאן נ. מדינת ישראל (10/06/10), במסגרתו הקל בית המשפט בעונשו של הנאשם והפחית את עונשו מ-8 חודשי מאסר בפועל ל-6 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, לאחר שהנאשם הסיר את

מלוא המחדל (184,000 ₪) בשלב הערעור והפקיד צ'יק ביטחון על סך 210,000 ₪ לתשלום מלוא הקנסות.

מנגד, הפנתה המשיבה לפסיקה התומכת בעמדתה, כי העונש איננו חמור. (כמו רע"פ 6371/14 **באסם נ. מדינת ישראל** (28/10/14), רע"פ 5127/07 **כרם נ. מדינת ישראל** (21/06/07)) ובוודאי איננו מצדיק התערבות ערכאת הערעור.

19. אין בסיס לטענה כי המתחם שנקבע הוא מחמיר יתר על המידה, די אם נפנה לפסקי הדין שניתן ב רע"פ 4173/15 **אבו הלאל נ. מדינת ישראל** (29.06.2015).

במקרה דומה לענייננו ובנסיבות קלות יותר. שם הוטלו על הנאשמים 8 חודשי מאסר בפועל, בגין אי הגשת 26 דו"חות תקופתיים של חברה על פני כשלוש שנים. ערעור על חומרת העונש נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.

בית המשפט העליון התייחס בהחלטתו, להיקף העבירות, לחומרתן, להזדמנויות שניתנו להסרת המחדל ולרמת הענישה בעבירות אלה בכלל:

" במקרה שלפניי מדובר בביצוע 26 עבירות לאורך תקופה ארוכה מאוד של אי הגשת דו"חות כנדרש בדין. אין חולק כי מדובר בנתונים חמורים הן מבחינת כמות העבירות והן מבחינת אורך התקופה, ועל כן אין בידי לקבל את טענות המבקשים בדבר היות העבירות מצויות במדרג הנמוך של חוק המע"מ. בנסיבות אלה, אף אם היה דבר בטענה זו של המבקשים, יש לשים דגש על חומרת הנסיבות. לכך מצטרפת העובדה כי המבקשים קיבלו דחיות רבות מאוד לשם הסרת מחדליהם, ועד ליום זה הם טרם עשו כן. למעשה, לפני משורת הדין, ניתנה למבקשים ארכה נוספת אף בבית משפט זה, וגם במהלכה המבקשים לא עמדו בהצהרותיהם והם טוענים כי מחדליהם יוסרו ב-24 שקים נוספים. סבורני כי אין מקום להארכות נוספות, ולעובדה כי המבקשים עדיין לא הסירו את מחדליהם יש משקל".

20. כן ראה רע"פ 6371/14 שאוזכר לעיל, בו נדחתה בקשה למתן רשות ערעור על גזר דין, במסגרתו הושטו 8 חודשי מאסר בפועל על מנהל חברה, עקב אי הגשת 12 דו"חות תקופתיים, במשך כשנתיים.

21. לשיקול הסרת המחדל לא ניתן לייחס במקרה זה משקל ניכר. המערערים לא פעלו במשך שנים לשם הסרת המחדלים ופעל באופן חלקי בלבד להסרת המחדלים בשלב מאוחר של ההליך בבית המשפט קמא ובשלב הערעור. כאמור, היקף המס שלא שולם איננו ברור, אך גם אם נקבל את גרסת המערער, הרי המערער לא הסיר אחוז משמעותי מהחוב ובוודאי שלא הסיר את מלוא המחדלים.

ביחס למי שהסיר את מלוא המחדל בשלב הערעור, נאמר:

" המבקש הסיר את מחדלו במלואו רק לאחר שניתן פסק הדין בבית המשפט המחוזי. ב-רע"פ 7851/13 עודה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.10.2015) (להלן: עניין עודה), ציינתי כי: "הסרת מחדל בשלב הערעור שונה מהסרת מחדל שנעשית בהזדמנות הראשונה, אשר מלמדת על חרטה וקבלת אחריות אמיתית ומיידית. ואולם מבלי למעט מעקרון זה - גם להסרת מחדל בהמשך הדרך ישנה משמעות מסוימת לאור הגשמת התכלית של תשלום מס אמת והאינטרס הציבורי בהשבת החוב לקופה הציבורית, והיא אף עשויה ללמד על קבלת אחריות חלקית ולו מאוחרת". ואולם על אף חשיבותו של פירעון החוב - בסופו של דבר אין מדובר במעשה חסד שעשה המבקש, אלא בפירעון מה שניתן היה לגבות ממנו גם בדרכים אחרות. על כן, אף שלהסרת המחדל במקרה זה יש לייחס משקל, אין להפריז בה עד כדי הימנעות מגזירתו של מאסר בפועל בעניינו של המבקש..." (רע"פ 3572/15 אלימלך נ. מדינת ישראל (18.05.2016)).

על אחת כמה וכמה נכונים הדברים ביחס למי, שגם לאחר מספר רב של הזדמנויות, לא הסיר את מלא המחדלים.

22. בית המשפט קמא שקל לטובת המערער את השיקולים העומדים לזכותו, ואיזן את רכיבי הענישה, על ידי קביעת גובה הקנסות.

עם זאת, עיון בפסק דינו של בית המשפט קמא מלמד כי גזר הדין יצא מתוך הנחה כי לא הייתה כלל הסרת מחדל (בשל כך שחלק מן הדו"חות הוגשו בסמוך לפני מתן גזר הדין).

מאחר שהוגשו דו"חות ואף אין חולק כי המערער עשה מאמץ לשלם את החוב, ועד כה נשא בחלק ממנו, מצאנו לנכון להפחית מעט בעונשו של המערער.

23. סוף דבר, אנו סבורים כי דין הערעור להידחות, למעט הפחתה של חודש מתקופת המאסר הכוללת, כך שעל המערער יוטלו 7 חודשי מאסר בפועל, במקום תקופת המאסר שנגזרה עליו בערכאה למטה.

ניתן והודע היום י"ג תמוז תשע"ו, 19/07/2016 במעמד הנוכחים.

רננה גלפז מוקדי, שופטת

סאב דבור, שופט

אסתר הלמן, שופטת בכירה

פסק הדין הושמע בהרכב השופטים:

ס' דבור, שופט

י' שיטריט, שופטת

א' הלמן,
שופטת בכירה
[אב"ד]

החלטה

בשים לב לטענות ב"כ המערער, אנחנו מורים על עיכוב ביצוע רכיב המאסר בפועל, עד ליום 28.8.16.

המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון ביום 28.8.16 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

העיכוב כפוף לתנאים הבאים:

אנו מורים על עיכוב יציאתו של המערער מן הארץ.

עד יום 21.7.16 תומצא ערבות צד ג' על סך 10,000 ₪.

שירות בתי הסוהר יודיע לבית המשפט עם התייצבותו של המערער לריצוי העונש, שאז יבוטלו כל התנאים המגבילים וככל שהופקדו ערבות, הם יוחזרו למערער, וזאת בכפוף לקיומה של כל מגבלה על פי כל דין.

ניתנה והודעה היום י"ג תמוז תשע"ו, 19/07/2016 במעמד הנוכחים.

ס' דבור, שופט

י' שיטריט, שופטת

א' הלמן,
שופטת בכירה
[אב"ד]